

Detektor og konstruktivisme

Allan Dreyer Hansen,
Lektor, Institut for Samfundsvidenskab og Erhverv,
RUC

Detektors verdensbillede

- Tro på fakta – og deres objektivitet
- Positivism:
- Viden er erfaringsbaseret og *bekræftet*: ”positiv”
- Viden er en mængde der bliver stadig større
- Vi ved mere og mere – og til sidst ved vi alt
- Vi fjerner os stadig længere væk fra vores naive, ”mytologiske”, ”skik”- og ”vane”-baserede ”tro”
- Der kan drages en skarp grænse mellem fakta= sikker videnskabelig viden, og overtro, ideologi osv.

Kritik

- Ingen viden er absolut sikker
  - vi kan principielt aldrig få *bekræftet* vores antagelser
    - Allershøjest endnu ikke falsificeret
- Er der overensstemmelse mellem vores erfaring og verden som den er?
  - Svarer vores sprog til verdenen?
- Konstruktivisme:
  - Den måde vi erfarer verden på er *vores* måde; ikke verdens egen
- Vi kan kun vide noget gennem kategorier som vi selv har konstrueret: Vi kan kun se det, vores sprog – vores paradigme – tillader os at se.

Konstruktivisme

- Vi kan forestille os en faktadiskussion om antallet af ghettoer stiger eller falder under den nye regering.
- For konstruktivismen er det afgørende spørgsmål om vi ser en ”ghetto” eller et ”socialt udsat boligområde”?
- Påstanden er, at der ikke er noget der er mere objektivt. Det afhænger af perspektiv – og politisk kamp.

Eksempler fra udsendelsen

- ”Landbrug”: hvad er det?
  - Hele ”fødevareklyngen”?
- ”Hvad er *reelt* landbrugsvarer?”
  - ”primært landbrug” + + +
- Spørg en ekspert:
  - ”hvis man vil have en mere præcis afgrænsning af hvad landbrug betyder...”
- Men netop ”afgrænsning”
- Og ”eksport”: altid positivt?

”Ugens glatte ål”

- Er et spørgsmål neutralt? Et simpelt ja-nej spørgsmål?
- I en positivistisk optik, ja: enten i overensstemmelse med fakta eller ikke.
- I konstruktivisme er der ikke neutralitet. Et spørgsmål sætter et perspektiv.
- Den rigtigt store magt ligger i at sætte perspektivet.

Hvad så? Detektor a la konstruktivisme?

- Hvad er så galt med Detektor?
- Alt! Udsendelsen bidrager til at fastholde et naivt verdensbillede om at verden passer til vores sprog, at der er objektive sandheder osv.
- Hvad bør så laves om?
- Ikke noget! Eller ikke så meget i hvert fald. Udsendelsen tager fat på magtfulde personer der udtaler sig om "fakta" - og de skal da tjekkes.
- Men: man burde overveje "kampen om kategorierne" og om, og hvordan, det er muligt at inddrage.

